ארץ פלגי המים

נחלי מקורות הירדן, עמק החולה והירדן ההררי

1

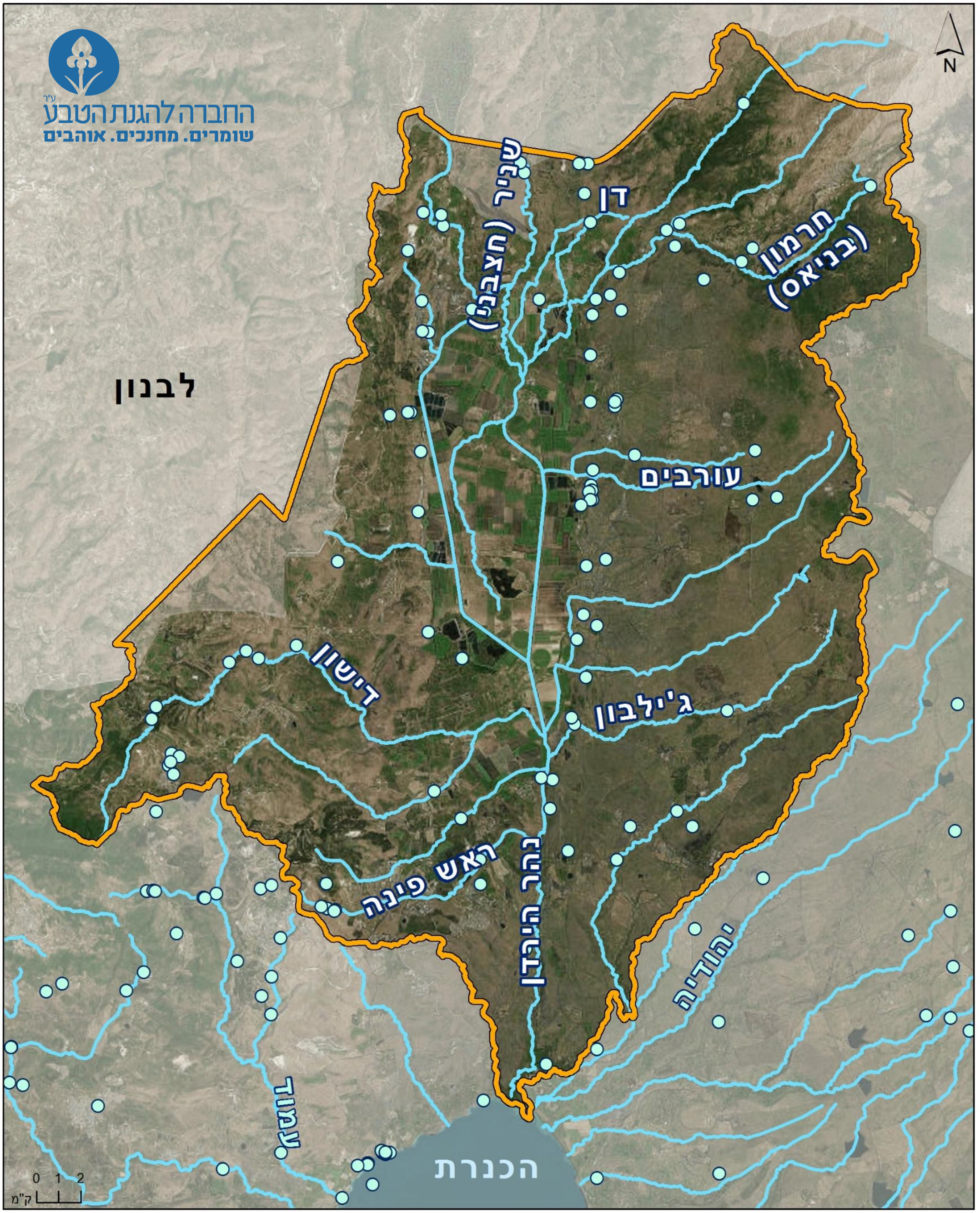

GIS **דיקלה זיידמן**

נקודות שאיבה

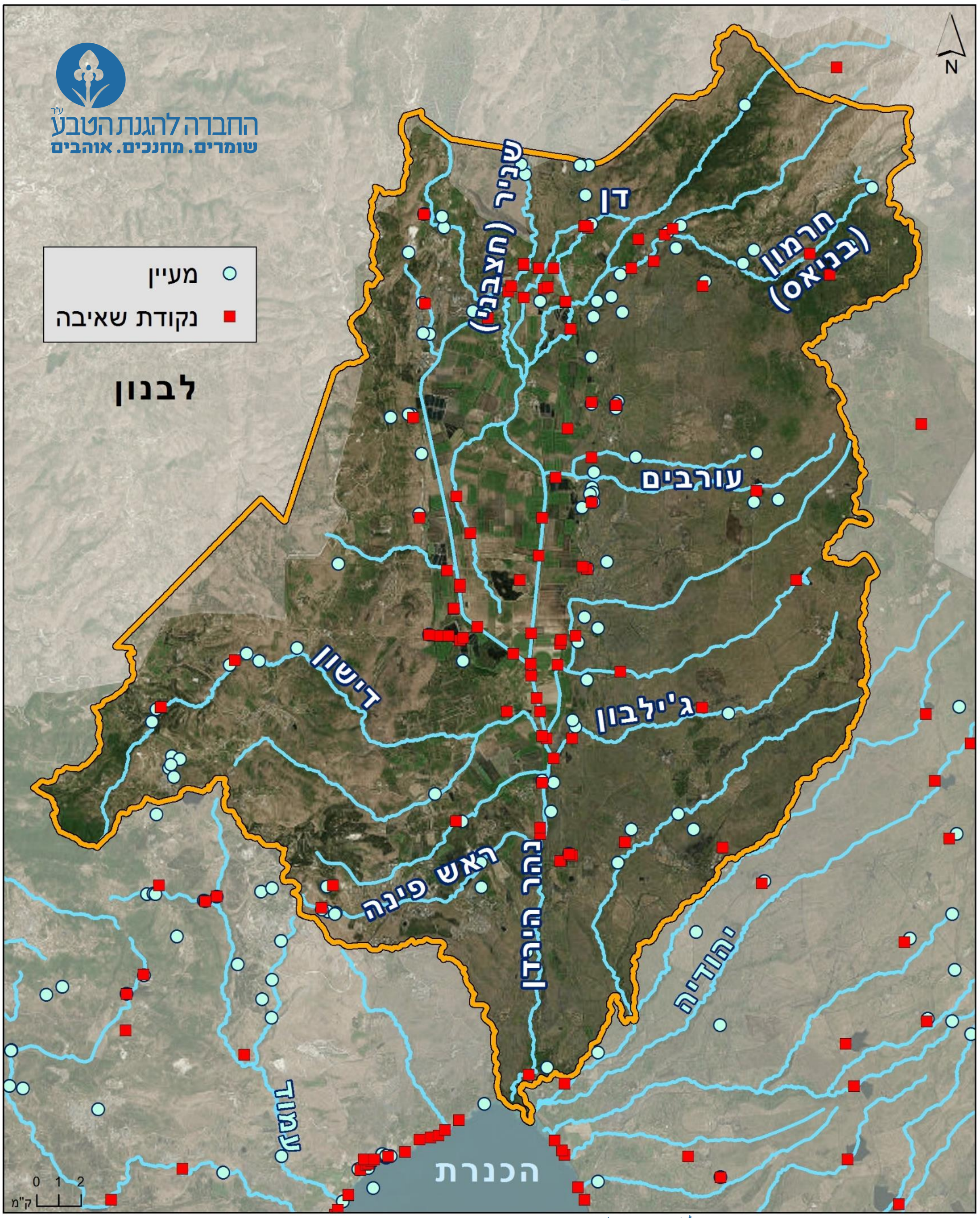

חלוקה לתתי אגנים

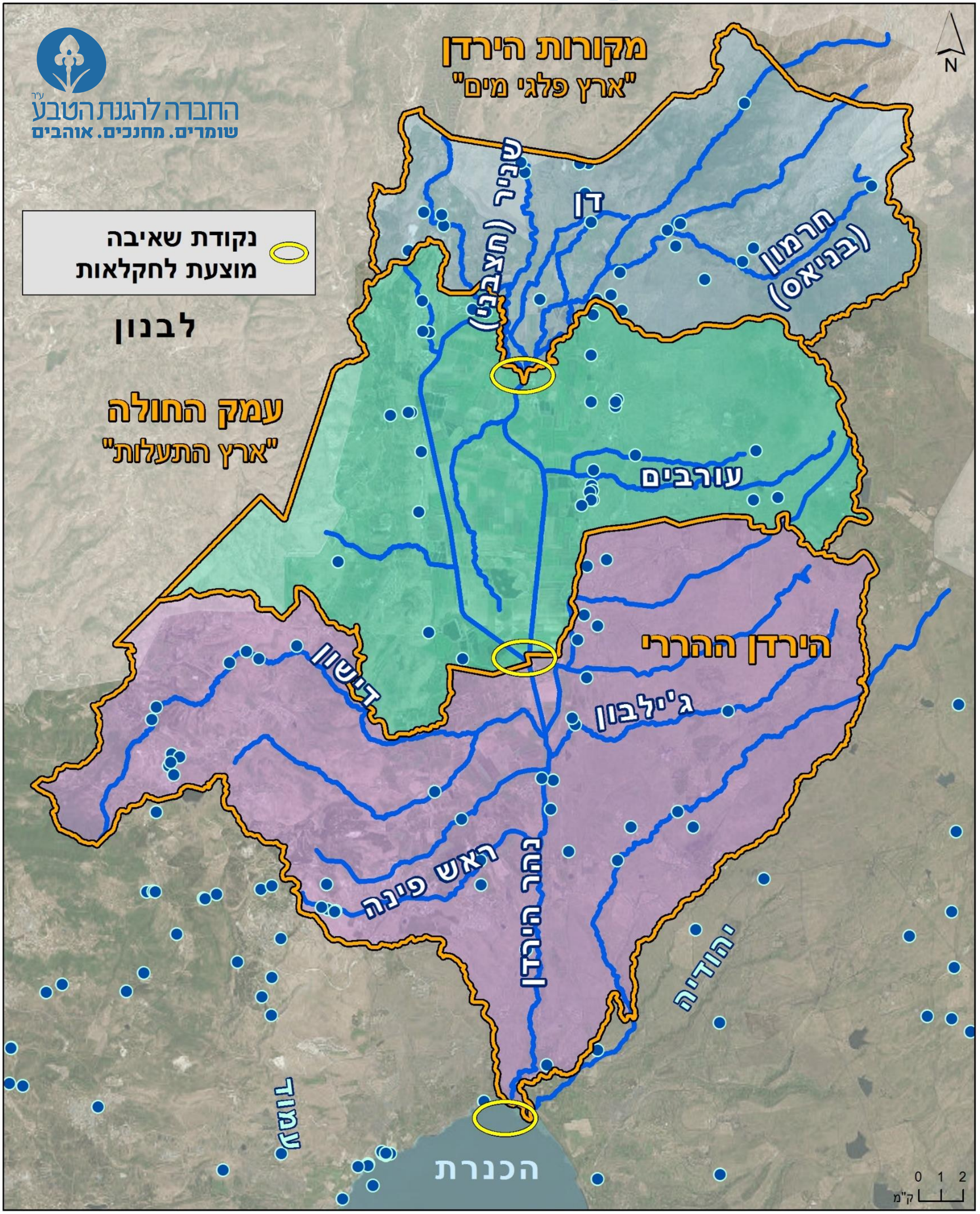

מה בעזר ההדרכה

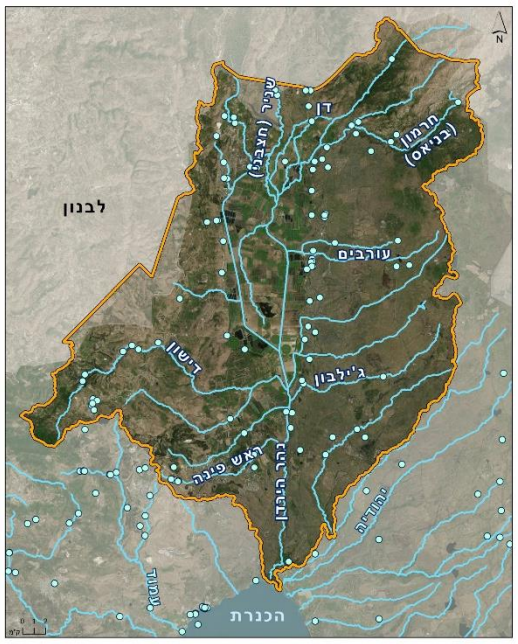

1. מפת האזור של "ארץ פלגי המים": בה מופיעים נחלי מקורות הירדן, נחלי עמק החולה והירדן ההררי.
נשאל: מי יודע **מה משמעות השם** "ארץ פלגי מים"? מה זה פלג? (אזור שופע מים, מלא בנחלי איתן) נראה היכן אנו נמצאים ונבקש מהמשתתפים לתאר מה נראה להם הכי בולט במפה (ריבוי מקורות המים – המעיינות והנחלים), מה הצבע שמופיע כאן הכי הרבה? מה משמעותו לדעתכם? למה יש גם נקודות כחולות (מעיינות) וגם קווים כחולים (נחלים)? לאן מובילים כל הנחלים? (לנהר הירדן ודרכו לכנרת).

זהו מקום ייחודי בישראל, רק פה נשארו כאלה נחלים נקיים וזורמים בהם מי מעיינות.

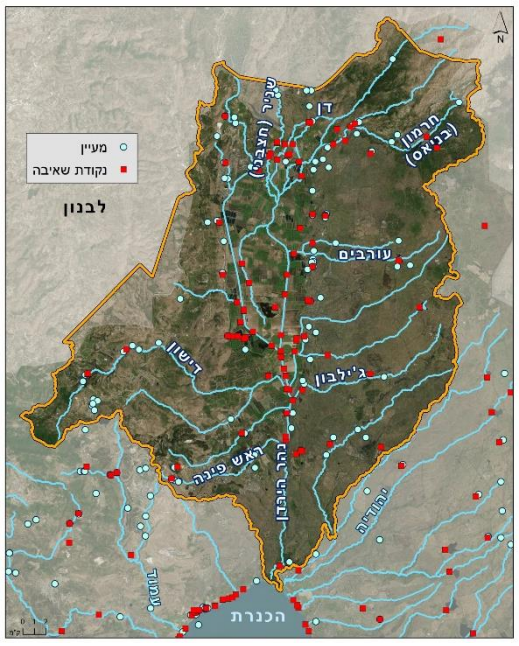

2. מפת נקודות שאיבת מים: נציג את מפת הנחלים, הפעם עם נקודות אדומות –שהן נקודות לשאיבת מי מעיינות ישירות מהמעיינות ומאפיקי הנחלים. נבקש מהתלמידים שיסבירו מה הבעיה עם שאיבת מי המעיינות? למה זה עלול לפגוע הנחל?

האדם שואב את מי המעיינות והנחלים לשימושים שונים: שתייה, חקלאות (השקיית השדות), גידול דגים.
נשאל: מה הבעיה? יש עשרות אחוזים של מגמת ירידה בשפיעת המעיינות, עקב רצף של שנים שכונות החל משנת 2014, בגלל שינויי האקלים.
כששואבים את המים במעלה האגן – בנקודות הנביעה של המעיינות. הנחלים של ארץ פלגי המים מתייבשים, ואיתם גם נפגעים בעלי החיים והצמחים.
מי עוד נפגע מזה? התיירות? התושבים? המטיילים?

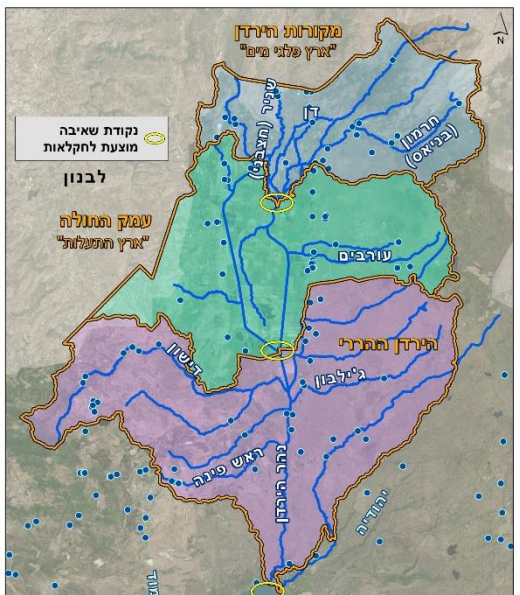

3. מפת הפתרון שהחברה להגנת הטבע מציעה: חלוקה ל-3 תתי אגנים.
(האזורים מייצגים תחומי התנקזות של נחלים. הם צבועים בצבעים שונים כדי להדגיש את גבולות תחומי ההתנקזות).
ההצעה כוללת **שחרור מי המעיינות לזרימה במורד הנחלים** (כולל פירוק המשאבות מהמעיינות) – **ותפיסת המים לחקלאות במורד הנחלים (**ב-3 נקודות מפגש של מספר נחלים**)** – ובעיקר במורד עמק החולה (מפגש התעלות) ובכנרת – אחרי שהמים זרמו בירדן ההררי.
נשאל: מה היתרונות ומה החסרונות, מי עשוי להתנגד? מי צריך לשלם? מה האדם הפרטי יכול לעשות?

יתרונות התכנית המוצעת:

- מי המעיינות גם יזרמו בנחלים, וגם ישמשו לחקלאות (תועלות ציבוריות מרובות);
- תצומצם התחרות בין החקלאות לטבע במעלה האגן (פחות תפעול, מאבקים, ורגולציה);
- זרימת המים בטבע תתאים לדגמי שפיעה טבעיים של המעיינות, החשובים לשמירת טבע;
- זרימת המים בנחלים תהיה יציבה ורציפה, ללא תנודתיות בכמות ואיכות המים (הפוגעת גם בצמחים ובעלי חיים, וגם במטיילים);
- איגום (חורפי ותפעולי) במרכז עמק החולה, יאפשר גמישות תפעולית בשנים בהן שפיעת המעיינות נמוכה.
- תידרש פחות רגולציה ממשלתית לניהול מקורות המים הטבעיים.